

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2016 betreffende de subsidiëring van de uitrusting en apparatuur van de medisch-technische diensten van de ziekenhuizen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 april 2002 betreffende de vaststelling en de vereffening van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen, wat de financiering van de lasten van de voormelde uitrusting en apparatuur betreft

- Definitieve goedkeuring

Naar aanleiding van de begrotingsonderhandelingen voor 2026 heeft de Vlaamse Regering beslist dat de verschillende beleidsdomeinen besparingen moeten realiseren. In dit kader voorziet het VIPA een besparing op de forfaits toestelfinanciering.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp situeert zich in het beleidsveld zorginfrastructuur.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/422 van 16 oktober 2025.

Het gunstig advies Inspectie van Financiën - mits het verstrekken van bijkomende verantwoording in de toelichting bij het voorontwerp - werd verleend op 20 oktober 2025. De verantwoording werd bij de algemene toelichting verwerkt.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 28 oktober 2025.

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 november 2025.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het advies van de Raad van state (nr. 78.468/3 van 10 december 2025). De rechtsgrond werd gewijzigd zoals voorgesteld door de Raad van State.

Bespreking advies Raad van State

De ontworpen regeling houdt een vermindering in van subsidies voor NMRscanners, PET-scanners en apparatuur voor radiotherapie.

Artikel 23 van de Grondwet bevat een standstill-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de bevoegde wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken. De standstill-verplichting kan niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels inzake de bescherming van de gezondheid en de geneeskundige bijstand. Zij verbiedt hun om maatregelen aan te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.

De gemachtigde verschaftte ter zake de volgende toelichting:

“Gezien de beperkte verlaging van de bedragen van de forfaits toestelfinanciering is dit geen aanzienlijke achteruitgang. De maatregel is proportioneel: zij beperkt zich tot een beperkte verlaging van de subsidiebedragen, zonder afbreuk te doen aan de fundamentele rechten van de betrokkenen. Andere besparingsmaatregelen voor de ziekenhuissector werden onderzocht maar deze maatregel bleek de minst ingrijpende voor de ziekenhuissector en in afgeleide orde de patiënt. Gelet op het beperkte karakter van de vermindering en de onderliggende doelstelling van algemeen belang, is er geen sprake van een aanzienlijke achteruitgang in de zin van artikel 23 van de Grondwet. Het ontwerp schendt de standstill-verplichting derhalve niet.”

De subsidies worden verminderd van 200.000 euro naar 175.645,26 euro voor een PET-scanner, van 100.000 euro naar 87.822,63 euro voor een tweede PET-scanner in universitaire ziekenhuizen die dient voor translationeel onderzoek en opleiding, van 114.188,92 euro naar 100.283,71 euro voor een NMR-scanner en van 87.849,03 euro naar 77.151,33 euro voor een apparaat voor radiotherapie. Voorts werden de betrokken subsidies reeds eerder verminderd voor toestellen die werden geïnstalleerd vanaf 2015, wat mee in aanmerking moet worden genomen voor de beoordeling in het licht van de voormelde standstill-verplichting. Daar staat dan weer tegenover dat het aantal toestellen is gestegen, zodat het totale bedrag aan subsidies weliswaar ook daalt, maar slechts in beperkte mate.

Deze vermindering van subsidies voor de betrokken apparaten heeft mogelijk een weerslag op de werking van de ziekenhuizen en op de geneeskundige zorgen die zij aan hun patiënten aanbieden, maar de Raad van State beschikt niet over het vereiste inzicht om te kunnen uitmaken in welke mate dit leidt tot een achteruitgang van het recht op bescherming van de gezondheid en de geneeskundige bijstand van individuele patiënten die met deze apparaten worden onderzocht en behandeld.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Naar aanleiding van de begrotingsonderhandelingen voor 2026 heeft de Vlaamse Regering beslist dat de verschillende beleidsdomeinen besparingen moeten realiseren. In dit kader voorziet het VIPA een verlaging van de forfaits toestelfinanciering van de ziekenhuizen, namelijk op het forfait NMR, PET en radiotherapie.

De financiering van de forfaits NMR en radiotherapie loopt intussen volledig via VIPA en niet meer via het budget financiële middelen (BFM). Er is nog 1 toestel PET dat via het BFM wordt gefinancierd. De forfaits toestelfinanciering (NMR, PET, Radiotherapie) zijn jaarlijkse subsidies die worden toegekend zolang het desbetreffende toestel of dienst waar het apparaat geïnstalleerd is, erkend is. De Vlaamse Regering kan te allen tijde deze bedragen aanpassen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Het toe te kennen forfaitaire subsidiebedrag wordt aangepast in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2016.

Artikel 2.

Het toe te kennen forfaitaire subsidiebedrag wordt aangepast in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2016.

Artikel 3.

De toe te kennen forfaitaire subsidiebedragen worden aangepast in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2016.

Artikel 4.

Het toe te kennen forfaitaire subsidiebedrag wordt aangepast in artikel 31, §3, van het koninklijk besluit van 25 april 2002 betreffende de vaststelling en de vereffening van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen.

Artikel 5.

Het besluit treedt in werking op 1 januari 2026. Vanaf die datum wordt het aangepaste subsidiebedrag toegekend.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het totaalbudget voor de forfaits toestelfinanciering (PET, NMR en radiotherapie) bedraagt 16.448.545,43 euro. De forfaits toestelfinanciering maken deel uit van het instandhoudingsforfait (GBK-AGIF2SA-WT AGI007).

Om de opgelegde besparing van 2.003.000,00 euro te realiseren wordt dit bedrag in mindering gebracht van het globale budget toestelfinanciering. Procentueel betekent dit een vermindering van 12,18%. Dit percentage wordt in mindering gebracht op de bedragen van de forfaits toestelfinanciering. Zo bekomt men volgende nieuwe forfaits:

- 100.283,71 euro voor een NMR;
- 175.645,26 euro voor een PET;
- 87.822,63 euro voor een universitaire PET in het kader van translationeel onderzoek en opleiding;
- 77.151,33 euro voor een bestralingsapparaat radiotherapie.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over de subsidiëring van de uitrusting en apparatuur van de medisch-technische diensten;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Caroline GENNEZ